
YTTRANDE ÖVER MOTION OM LOKFÖRARUTBILDNING

Marino Wallsten (S) föreslår i en motion inkommen 2023-04-05 att regionen ska initiera ett arbete, i samverkan med länets kommuner, för att ta fram en lokförarutbildning

Regionala utvecklingsnämndens yttrande

Den rådande bristen på lokförare är en realitet i hela landet. Bakgrunden är bland annat den osäkra situationen under pandemin och svårigheterna att utbilda under pandemiåren. Resandet har kommit tillbaka, samtidigt som exempelvis ambitionsnivån för det regionala utbudet kraftigt har ökat runt om i Sverige. Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) bedömer att det behöver utbildas ungefär 400 – 500 lokförare per år de kommande åren. Utbildningar anordnas idag både inom ramen för YH samt av tågoperatörerna själva.

Bristen på LIA-platser är ett hinder för att kunna utbilda många lokförare i ett och samma närområde. Inom Västmanlands närområde finns det flera etablerade utbildningar till lokförare. Det finns utbildningsplatser i Stockholm, Solna, Eskilstuna, Örebro, Borlänge och Hallsberg. Tågbolagen och operatörerna har ett stort ansvar att erbjuda platser, vilket vi driver på för i de bolag Region Västmanland har samarbete med.

För att förbättra situationen med brist på lokförare behövs ett mångfacetterat arbete. En del är att tillse att det finns tillgång till rätt utbildningar med rätt antal utbildningsplatser och tillhörande praktikmoment. Vidare måste också arbetsgivare arbeta med att öka attraktiviteten för yrket och med sin egen strategiska kompetensförsörjning. Ett sätt för arbetsgivare att erhålla efterfrågad kompetens är att på redan befintliga utbildningar köpa specifika kurser eller hel utbildning i form av uppdragsutbildning för att höja kompetensen hos redan anställd personal. Det kan användas för att exempelvis utbilda fler lokförare till länet.

Utmaningarna inom järnvägen är fler än den brist på lokförare som råder. För att skapa en mer tillförlitlig och störningsfri tågtrafik, krävs det stärkt underhåll och ny teknik, därför är de tekniska yrkesrollerna minst lika viktiga för järnvägen som tillgången på lokförare. Efterfrågan på järnvägsteknisk kompetens är stor och möjligheterna att få jobb efter examen god, enligt MYH. Sveriges järnväg har stora utvecklingsbehov inom alla sina delområden. Det gäller järnvägssystem med underbyggnad, spår, ledningar, signalsystem samt stationer, terminaler och depåer. Det gäller rullande materiel med lok och vagnar, tågoperatörer samt trafikplanering, ledning och styrning. Två utbildningar med direkt koppling till järnvägsbranschen som finns i Västmanland är Systemtekniker spårfordon och mätningstekniker. Mälardalsrådet har också visat på behovet av och bristen på övningsanläggningar för järnvägsteknik. En av de utpekade platserna som är

lämplig för en övningsanläggning är Tillberga utanför Västerås. Region Västmanland är engagerade i det påverkansarbete som bedrivs för att fler övningsanläggningar ska komma till stånd och allra helst i Västmanland.

Regionala utvecklingsnämnden har i förvaltningsplanen för 2024 fattat beslut om att verka för att ett branschråd inom järnväg skapas. Regionen kommer i de dialoger som förs med berörda aktörer lyfta frågan kring behovet av fler utbildningar i länet för att möta efterfrågan på kompetens inom järnvägen. Regionen kommer tillsammans med relevanta aktörer verka för att utbildningsanordnare ansöker om att få starta ytterligare utbildningar med inriktning som är relevant för Västmanland. Denna dialog med berörda aktörer kan resultera i att andra utbildningar inom järnväg än specifikt lokförare bedöms som det mest ändamålsenlig att bedriva i Västmanland.

Regionala utvecklingsnämndens förslag till regionfullmäktiges beslut

Motionen anses besvarad.